З В І Т
про соціально-психологічне дослідження на тему:
«СОЦІАЛЬНІ УЯВЛЕННЯ ЧЕРНІГІВСЬКИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г.ШЕВЧЕНКА»

Мета дослідження: визначити специфіку соціальних уявлень старшокласників про Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка.

Об'єкт дослідження: соціальні уявлення – система групових/масових поглядів, ідей, переконань, вірувань, припущень у певній соціальній групі (групах).

Предмет дослідження: особливості соціальних уявлень учнів 10-11-х класів м. Чернігова про основні складові образу (іміджу) Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка.

Теоретико-методологічна основа дослідження: концептуальні положення стосовно соціальних уявлень (С.Московічі, Д.Жоделє) та структури іміджу організацій (І.Лазаренко, О.Пантюшина, Г.Почепцов, М.Томілова та ін.)

Метод дослідження: анонімне анкетування з елементами шкалювання (рейтингу).

Вибірка: 195 учнів 10-11-х класів загальноосвітніх шкіл № 1, 17, 19, 30 м. Чернігова (вік 14-17 років; 46% – юнаки, 54% – дівчата; 68% – 10-й клас; 32% – 11-й клас).

Період проведення дослідження: 16-19 жовтня 2018 року.

Реалізація програми дослідження: доктори психологічних наук О.Ю.Дроздов, Т.В.Данильченко, кандидати психологічних наук М.А.Дроздова, Т.М.Позняк, І.М.Ющенко, психологи Чернігівських середніх шкіл № 1 (О.І.Шушунова) та № 17 (Н.П.Веселова).

Отримані результати:

Завдання 1. *Оцінка складових іміджу університету*

Імідж «товару» (освітніх послуг)

		Відповіли, %	сер. оцінка
1	Складність вступу до університету	98	4,9 ± 2,1
2	Якість освіти в університеті	97	5,8 ± 2,2
3	Вартість навчання	91	5,2 ± 2,2
4	Престижність диплома університету	92	5,1 ± 2,4
5	Широта вибору спеціальностей	95	5,9 ± 2,1

Імідж співробітників (викладачів)

		Відповіли, %	сер. оцінка
6	Професійний та інтелектуальний рівень викладачів	88	6,5 ± 2,0
7	Відповідальність викладачів	92	6,2 ± 2,2
8	Доброзичливість викладачів	93	6,1 ± 2,0
9	Корумпованість викладачів	88	5,3 ± 2,6

Імідж споживачів освітніх послуг (студентів)

		Відповіли, %	сер. оцінка
10	Інтелектуальний рівень студентів університету	94	5,8 ± 2,1
11	Культурний рівень студентів університету	94	5,3 ± 2,0

Імідж керівника

		Відповіли, %	сер. оцінка
12	Ефективність роботи керівництва університету	90	5,9 ± 2,0

Візуальний імідж організації

		Відповіли, %	сер. оцінка
13	Зовнішня привабливість будівель університету	95	5,4 ± 2,5
14	Матеріально-технічне оснащення університету	89	5,3 ± 2,1

Діловий імідж організації

		Відповіли, %	сер. оцінка
15	Відомість університету	91	5,6 ± 2,4

Соціальний імідж організації

		Відповіли, %	сер. оцінка
16	Позитивний психологічний клімат (атмосфера) в університеті	91	5,8 ± 1,8
17	Наявність та багатство університетських традицій	84	5,3 ± 2,1

Результати факторного аналізу даних

Rotated matrix (Varimax)

	Компонент		
	1 (29%)	2 (23%)	3
з1_1	,067	,649 3	,018
з1_2	,407	,737 1	,031
з1_3	-,006	,616 4	,481
з1_4	,444	,609 5	,053
з1_5	,295	,590	,024
з1_6	,649 7	,513	-,078
з1_7	,689 5	,366	-,111
з1_8	,531	,336	-,295
з1_9	,011	,081	,866
з1_10	,279	,717 2	-,089
з1_11	,432	,605 6	-,306
з1_12	,652 6	,412	-,232
з1_13	,778 3	,180	,025
з1_14	,734 4	,238	-,057
з1_15	,791 1	,021	,205
з1_16	,789 2	,263	-,113
з1_17	,445	,319	-,371

Перший фактор (F1, «Престижність»): відомість університету (0,791), психологічний клімат (0,789), зовнішня привабливість будівель (0,778), матеріально-технічне оснащення ун-ту (0,734), відповідальність викладачів (0,689), ефективність керівництва (0,652), професійний та інтелектуальний рівень викладачів (0,649).

Другий фактор (F2, «Освіта»): якість освіти (0,737), інтелектуальний рівень студентів (0,717), можливість вступити до ун-ту (0,649), вартість навчання (0,616), престижність диплому (0,609), культурний рівень студентів (0,605).

Завдання 2. ***Уявлення про престижність та якість навчання по факультетам***

Ранг	Факультет	Відповіли, %	сер. оцінка
1	Філологічний факультет	90	6,5 ± 2,4
2	Психолого-педагогічний факультет	89	6,3 ± 2,3
3.1	Технологічний факультет	89	6,0 ± 2,4
3.2	Природничо-математичний факультет	89	6,0 ± 2,3
3.3	Факультет фізичного виховання	90	6,0 ± 2,7
6	Інститут історії, етнології та правознавства	90	5,9 ± 2,3
7	Факультет дошкільної, початкової освіти та мистецтв	89	5,4 ± 2,4

Завдання 3. ***Чи є, на Вашу думку, в Чернігові або Чернігівський області університет кращий, ніж НУ «ЧК» імені Т.Г.Шевченка?***

Відповіли: 95%

Так	Ні	Не знаю
21%	15%	59%
На рівні тенденції (11%) найчастіше згадувався ЧНТУ		

Виявлено статистично вірогідні відмінності між учнями 10-х та 11-х класів (при p=0,001): учні 10-х класів частіше обирали відповідь «не знаю».

Завдання 4. ***Чи розглядаєте Ви (або Ваші батьки) можливість подання документів у майбутньому до НУ «ЧК» імені Т.Г.Шевченка?***

Відповіли: 96%

Так	Ні	Ще не вирішив
8%	42%	46%
Поодинокі згадки про різні факультети (трохи частіше за інші – фізичного виховання та філологічний).	На рівні тенденції найчастіше згадувалися мотиви: 1) хочу навчатися в іншому університеті або місті; 2) тут немає такого факультету (спеціальності). Також: 3) це престижно; 4) не перспективний університет (спеціальності); 5) хочу вчитися за кордоном.	

Висновки:

1) Найвищі оцінки стосуються уявлень про професійно-інтелектуальний рівень викладачів університету, найнижчі – уявлень про складність вступу до нього (стосовно цього параметру відповіді дала найбільша частка респондентів).

2) Уявлення про різні аспекти (складові) образу університету мають різний рівень одностайності. Найбільш одностайними виявилися уявлення стосовно психологічного клімату (атмосфери) в університеті. Найбільший розкид оцінок спостерігався стосовно уявлень про корумпованість викладачів, зовнішню привабливість університетських будівель та відомість університету.
3) Основу образу (іміджу) університету у буденній свідомості чернігівських старшокласників складають 2 фактори. **Перший** можна визначити як «**Престижність**» (базується на соціальних уявленнях про відомість університету, рівень його матеріального оснащення та якість викладацького складу). **Другий** фактор можна визначити як «**Освіта**» (базується на уявленнях про якість освітніх послуг, та, відповідно, інтелектуальний рівень студентів).
4) У структурі соціальних уявлень про престижність та якість навчання на факультетах НУЧК імені Т.Г.Шевченка, лідируючу позицію посідає філологічний факультет, а останню – факультет дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Найбільша поляризація оцінок мала місце стосовно факультету фізичного виховання.
5) Приблизно дві третини опитаних не можуть порівняти НУЧК імені Т.Г.Шевченка з іншими регіональними закладами вищої освіти. Але у випускних класах, ця тенденція слабшає.
6) Приблизно половина опитаних ще не мають чітких планів стосовно подання заяв до конкретних закладів вищої освіти. Також значна частина старшокласників не має наміру подавати документи до НУЧК імені Т.Г.Шевченка (в основному, оскільки вже обрали інший університет та/або в силу відсутності у НУЧК бажаної спеціальності).